

**АВТОРСЬКИЙ СТИЛЬ ХУДОЖНЬОГО ОПИСУ М. ЛЕВИЦЬКОЇ
В ОРИГІНАЛІ ТА ПЕРЕКЛАДАХ (НА ОСНОВІ РОМАНУ
«КОРОТКА ІСТОРІЯ ТРАКТОРІВ ПО-УКРАЇНСЬКИ»)**

**INDIVIDUAL STYLE OF THE ARTISTIC DESCRIPTION BY M. LEVYTSKA
IN THE ORIGINAL AND TRANSLATIONS (BASED
ON THE NOVEL “A SHORT HISTORY OF TRACTORS IN UKRAINIAN”)**

Шум О.В.,

orcid.org/0000-0002-4638-843X

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов факультетів психології та соціології

Навчально-наукового інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

У цьому дослідженні увага звернена на чинники, важливі для формування індивідуальної особистості автора та перекладача. Факти життєпису вважаються одними із основних рис, які впливають на формування ідіостилу, а також дають підказку до розуміння складних образів чи стилістичних фігур. У нижченаведеній розвідці розглянуто вибіркові описи із сатиричного роману “A Short History of Tractors in Ukrainian” британської письменниці українського походження М. Левицької та особливості їх передачі у перекладах німецькою, українською та російською мовами. Дослідження охоплює короткий огляд теорій та поглядів перекладознавців щодо питання індивідуальних стилів автора і перекладача, факторів, які впливають на їх формування, а також взаємодії письменника та перекладача як співавторів цільового художнього тексту з метою створення якісного перекладу. Предметом розвідки розглядаються способи та засоби передачі (перекладацькі трансформації) іноземними мовами авторських художніх описів. Об'єктом дослідження виступають художні описи з англійського роману М. Левицької “A Short History of Tractors in Ukrainian” (2005) та їх переклади німецькою, українською та російською мовами. Наведені у дослідженні приклади – описи, ілюструють багатство та розмаїття художньої мови М. Левицької. Описи містять яскраві приклади епітетів, метафор та порівнянь, а також емоційно забарвлених дієслів. Усі ці засоби перекладачі намагалися якісно відтворити у мові перекладу завдяки нормам цільової мови, зберігши стилістику оригіналу. Лексико-стилістичні трансформації характеризують високу якість іншомовних перекладів (особливо німецькою та українською мовами). Іноколи можна помітити незначні відхилення від тексту оригіналу у вигляді додавань чи опущень, проте вони жодним чином не впливають на зміст та загальну стилістику іншомовного тексту.

Ключові слова: опис, трансформація, переклад, художній переклад, роман, стиль автора, стиль перекладача.

This article considers the factors important for the formation of the individual personality of the author and translator. The scientific research reviews biography facts as one of the main features that influence the formation of an idiostyle, and also provide a clue to the understanding of complex images or stylistic figures. The following research examines selected descriptions from the satirical novel “A Short History of Tractors in Ukrainian” by the British writer of Ukrainian origin M. Levytska and the peculiarities of their transmission in translations into German, Ukrainian and Russian languages. In view of this, the study includes a brief overview of the theories and views of translation experts on the issue of individual styles of the author and translator, factors that influence their formation, as well as the interaction of the writer and the translator, as a co-author of the target literary text, in order to create a high-quality translation. The subject of research – methods and means of translation (translational transformations) in foreign languages of the author’s artistic descriptions. The object of the research – artistic descriptions from English novel “A Short History of Tractors in Ukrainian” by M. Levytska (2005) and their translations into German, Ukrainian, and Russian. The examples given in the study (descriptions) illustrate the richness and diversity of M. Levytska’s artistic language. Lexical and stylistic transformations characterize the high quality of foreign language translations (especially into German and Ukrainian). Sometimes you can notice slight deviations from the original text in the form of additions or omissions, but they do not affect the content and general style of the foreign text in any way. Facts from the biography of both (author and translator) often help scientists to identify and explain the features of idiostyle, but sometimes such information is lacking. The better writer knows about the details he/she describes in his/her works, the brighter artistic language is.

Key words: description, transformation, translation, artistic translation, novel, author’s style, translator’s style.

Постановка проблеми. Співставлення індивідуальних рис автора в оригіналі та перекладі, а також порівняння стилів автора та перекладача давно цікавлять дослідників-перекладознавців. Проте попри наявність численних розвідок, присвячених цим тематикам, поява кожного нового художнього твору та його варіантів – перекладів іншими мовами, примушує науковців по-новому

або під іншим кутом поглянути на співвідношення та взаємовплив індивідуальних рис автора та перекладача. Нового значення набуває дослідження життєпису письменника та перекладача, як співавтора твору, оскільки значущі зовнішні та внутрішні фактори, які безпосередньо впливають на формування особистості, часто обумовлюють риси стилю. Ключовим наразі залишається пошук

«золотої середини» у взаємодії авторського і перекладацького «я». Відкритою залишається також проблема їх розмежування, адже обидва учасники є представниками творчого процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питанню вивчення особистості автора присвячували свої дослідження Н. Адах, Є. Ангерчік, М. Гарбовський, Г. Косів, Т. Некряч, В. Пушко, О. Чередниченко; індивідуальний стиль перекладача предметно досліджували В. Коптілов, В. Самохіна [10], А. Ситченко [11], М. Новікова [8], А. Науменко [7], О. Мазур [5]; співставляють ідіостиль автора і стиль перекладача у своїх розвідках М. Іваницька [2], Л. Коломієць, О. Матвійшин [6], А. Пермінова, О. Ребрій [9], О. Шум [13] та ін.

Постановка завдання. Предметом нашого дослідження є способи та засоби передачі іншими мовами авторських художніх описів (їх структури, змісту, стилістичного наповнення тощо), а також відмінні від стиля автора риси, які визначають власний стиль перекладача, як співавтора цільового тексту. Об'єктом дослідження нашої наукової розвідки виступають художні описи з англomовного роману “A Short History of Tractors in Ukrainian” (2005) М. Левицької та їх переклади німецькою (*нім.* „Kurze Geschichte des Traktors auf Ukrainisch“ у перекладі Е. Гартенштайн, 2006), українською (*укр.* «Коротка історія тракторів по-українськи» у перекладі О. Негребецького, 2013) та російською мовами (*рос.* «Краткая история тракторов по-украински» у перекладі В. Нугатова, 2006). У нашій розвідці ставимо собі за мету визначити домінантні риси індивідуальної творчої особистості М. Левицької у створенні художніх описів, а також особливості їх передачі німецькою, українською та російською мовами, а відтак – дослідити перекладацькі прийоми крізь призму мети перекладу кожною із цільових мов та перекладацьких задумів.

Виклад основного матеріалу. На створення перекладу впливає чимало чинників – затребуваність автора та його популярність на батьківщині, необхідність популяризації твору, пов'язана з описом певних історичних подій, замовлення для конкретної цільової аудиторії, рідше власний вибір перекладача тощо. Для будь-якого перекладу перекладач стає співавтором, адже кожен має свій власний стиль, приймає свої індивідуальні перекладацькі рішення. На формування особистості автора та перекладача впливають чимало різноманітних факторів, як то освіта, виховання, релігійні вірування, захоплення, середовище проживання та багато іншого. Саме тому,

знаючи життєпис письменника чи перекладача, можна легко виокремити та пояснити риси їхнього стилю. Ми погоджуємось із думкою дослідниці Л. Томнюк, що перекладознавці на доперекладацькому етапі дослідження твору вивчають життєвий шлях письменника з метою виявлення та обґрунтування основних рис його індивідуального авторського стилю [12, с. 28]. Зі свого боку додамо, що на рівні з письменником часто заслуговує вивчення і особистість перекладача, адже перекладач і сам може бути письменником. Однак, на жаль, не завжди можна знайти потрібний фактаж про автора чи перекладача, оскільки вони можуть бути маловідомими, або тексти можуть бути давніми, навіть художні. У такому разі співставлення оригіналу та перекладу відбувається лише на рівні використаних лексичних, граматичних, стилістичних трансформацій тощо без урахування зовнішнього контексту.

Існують різні погляди серед науковців на стиль автора і стиль перекладача. Так, наприклад, А. Ситченко під індивідуальним стилем розуміє систему образотворчих засобів, яка охоплює як зміст, так і форму літературного твору, що виражає життєвий та естетичний досвід кожного письменника, ураховує традиції національної та світової культури [11, с. 37]. Як зазначає О. Ребрій, встановлення функціональної відповідності між текстами оригіналу та перекладу відбувається з позицій взаємодії у перекладеному тексті образу автора та образу перекладача як гомоморфних текстотворчих стратегій. Запорукою успішності художнього перекладу є ототожнення цих образів на інваріантному рівні інтерпретації [9, с. 173].

Досліджуючи ідіостиль ми поділяємо думку В. Самохіної, яка зазначає, що до факторів формування індивідуального стилю слід відносити не лише індивідуально-психологічні, морально-етичні, національні та соціально-історичні норми, але й знання людини про навколишній світ, її життєвий досвід і світогляд [10, с. 15].

М. Іваницька, досліджуючи стиль автора і стиль перекладача, зауважує, що структура мовної особистості перекладача є багатовимірною неієрархічною та нелінійною системою мовних та екстралінгвістичних елементів, що є взаємопов'язаними та взаємообумовленими. Між рівнями цієї системи немає чітких меж, явища, які описані як елементи одного компонента, можуть так само бути під впливом іншого. Крім того, кожен компонент можна розглядати у різних контекстах [2, с. 157]. Таким чином, когнітивний компонент мовної особистості перекладача можна розглядати на біологічному, мовному

та психологічному рівнях, вважає дослідниця. Перекладознавця припускає, що перекладачі-екстраверти привносять у цільовий текст більше своїх емоцій, аніж інтроверти. Перекладачі, у яких образне мислення переважає над логічним, створюють свої тексти на основі багатшої образності, ніж це передбачає оригінал, та не бояться мовної творчості, на відміну від перекладачів з логічним мисленням. М. Іваницька зазначає, що індивідуальна картина світу перекладача прямо залежить від національної картини світу, тому мисленнєва індивідуалізація світу безпосередньо пов'язана із культурно-репрезентативною якісною визначеністю мовної особистості [2, с. 153, 155, 157].

Узагальнюючим, на нашу думку, є погляд перекладознавців Т. Кияка, А. Науменка та Д. Огуя, які наголошують на двох значеннях категорії ідіолекту в галузі перекладу: індивідуальний стиль перекладача як митця та індивідуальний стиль перекладача як перекладача – дві іпостасі в одній особі перекладача. Ці чинники мають суб'єктивно-об'єктивний характер: суб'єктивні вони через те, що за логічною суттю перекладу як іншомовного переоформлення оригіналу їх не повинно бути в перекладі; об'єктивними – тому, що не можуть не впливати на переоформлення і не залишати свого очевидного відбитка на перекладі [8, с. 378]. Продовжуючи вищезазначену думку О. Матвіїшин доповнює, що з огляду на забезпечення міжкультурної комунікації творча діяльність перекладача має спрямовуватися на примирення двох суперечливих тенденцій: збереження мовної норми рецептивної культури в перекладі, з одного боку, та її гармонізацію з нормою оригіналу як феномена вихідної культури, з іншого. Перекладач повинен володіти професійною компетентністю, тобто, в умінні використовувати різні типи перекладацьких стратегій для вирівнювання міжмовної та міжкультурної асиметрії [6, с. 236].

У своєму дослідженні ми хочемо порівняти авторські особливості художніх описів із англomовного роману письменниці М. Левицької «Коротка історія тракторів по-українськи» (англ. "A Short History of Tractors in Ukrainian") із їхніми німецько-, українсько- та російськомовними варіантами, ураховуючи наявні чи відсутні дані про життєпис авторки і перекладачів. Біографічні розвідки свідчать, що М. Левицька є британською письменницею українського походження. З відкритих джерел ми знаємо, що авторка народилась у таборі для біженців у Німеччині після завершення Другої світової війни. Відомо, що згодом родина переїхала до Англії, де М. Левицька

проживає досі. У біографії письменниці можна віднайти лише ключові факти – вища освіта в Кільському університеті, робота в Університеті Шеффілд Галам у галузі наукових досліджень засобів масової інформації та комунікацій. Крім художньої літератури, авторка опублікувала 10 книжок-порадників із питань догляду за хворими й літніми людьми. З незначних інтерв'ю ми можемо довідатися, що М. Левицька почала писати з малих літ. Перші спроби були рідною українською мовою. Із дитячих спогадів можемо виділити бідне життя родини, яка змушена були жити у різних місцях, де батько міг знайти роботу. Із тих саме незначних відкритих розвідок знаємо, що роман «Коротка історія тракторів по-українськи» написаний на біографічній основі, але містить багато вигаданих фактів [1].

У досліджуваному нами сатиричному романі з рисами чорного гумору можна віднайти чимало яскравих авторських описів, які містять емоційно забарвлені епітети, метафори, порівняння, ідіоми тощо. Ми наведемо кілька, на нашу думку, найкращих прикладів та на їхній основі проаналізуємо іншомовні варіанти, а також ґрунтуючись на відомостях із життєпису М. Левицької виокремимо та охарактеризуємо риси її авторського «я»:

(Eng) *The grown-up me is indulgent. How sweet this last late flowering of love. The daughter me is outraged. The traitor! The randy old beast! And our mother barely two years dead. I am angry and curious. I can't wait to see her-this woman who is usurping my mother* [15, с. 3].

(Deu.) *Die erwachsene Frau in mir ist nachsichtig. Süß, so ein letztes spätes Lieblingsglühen. Die Tochter in mir ist beleidigt. Verräter! Alter geiler Bock! Mutter ist gerade mal zwei Jahre tot. Ich bin wütend, aber auch neugierig. Diese Frau, die meine Mutter verdrängt, möchte ich sehen* [14, с. 8].

(Ukr.) *Я-доросла – поблажлива. Як зворушливо – останній пізній цвіт кохання. Я-дочка – розгнівана. Зрадник! Хтивий старий звір! Мати вмерла ледве чи два роки тому! Я сердита й цікава. Не діждуся, щоб її побачити – жінку, що зазіхає на мамине місце* [3, с. 2].

(Ros.) *Взрослый человек во мне проявил снисхождение. Как прекрасно это последнее, позднее цветение любви! Но дочь во мне была возмущена. Изменник! Старая похотливая скотина! Ведь еще не прошло и двух лет после смерти мамы. Я рассердилась, у меня обуюло любопытство. Не терпелось увидеть эту женщину, посягнувшую на место моей матери* [4, с. 7].

Із вищенаведених варіантів бачимо, що мова роману М. Левицької є досить багатогранною.

Перекладачі у мові перекладу намагалися зберегти авторські форму і стиль, забезпечивши їх нормами словотвору цільової мови: *the grown-up me / the daughter me – die erwachsene Frau in mir / die Tochter in mir – я-доросла / я-дочка – взрослый человек во мне / дочь во мне*. На нашу думку, єдиним моментом, який ми б дещо скоригували, є: *curious – neugierig – цікава – меня обужало любопытство*, де в україномовному варіанті, вважаємо доречнішим вжити прикметник *зацікавлена* чи *допитлива*, що точніше передає стилістичний тон оригіналу.

Наступним розглянемо опис:

(Eng) *The windows were open, and the breeze that fluttered through half-drawn linen curtains carried the scent of lavender from the front garden. There was birdsong, voices of people passing on the street, the neighbour's daughter flirting with her boyfriend by the gate. Inside the pale, dean room, my mother gasped for breath hour after hour while her life slid away, and I fed her morphine from a spoon* [15, с. 5].

(Deu.) *Durch die weit geöffneten Fenster und die nur halb vorgezogenen Leinenvorhänge trug der Wind den Duft des Lavendels vom Vorgarten herein. Draußen Vogelgezwitscher und Stimmen: Da gingen Leute am Zaun entlang, da flirtete die Nachbarstochter am Gartentor mit ihrem Freund. Drinnen im fahlen, sauberen Zimmer meine Mutter, die nach Atem rang, während das Leben von Stunde zu Stunde mehr aus ihr wich, und ich, die ihr löffelweise Morphium einflößte* [14, с. 12].

(Укр.) Вікна відчинені, і вітерець, що телінає напівзсунуті штори, доносить запах лаванди з моріжка перед будинком. А ще пташиний спів, голоси перехожих з вулиці, грайливу розмову сусідської дівчини з її хлопцем коло воріт. У тьмяній чистій кімнаті моя мати годину за годиною хапала ротом повітря, поки з неї вислизало життя, а я годувала її морфієм з ложки [3, с. 5].

(Рос.) *Окна были открыты, и ветерок, шевеливший наполовину задернутые льняные шторы, доносил со двора аромат лаванды. Слышалось пение птиц, голоса проходивших по улице людей да щебет соседской девчонки, что заигрывала у ворот со своим парнем. В темной, чистой комнате тяжело дышала мама: из нее час за часом утекала жизнь, и я кормила ее с ложечки морфием* [4, с. 10].

Наведений приклад також ілюструє намагання перекладачів зберегти форму і стиль оригіналу засобами цільової мови. В україномовному варіанті бачимо вживання рідкісного на сьогодні слова *моріжок* (прим. зменшено-пестлива форма

від *моріг* – густа, молода, зелена трава). На нашу думку, вживання цієї лексеми дещо утруднює розуміння змісту, оскільки вона не є широкоживаною. Також помічаємо тяжіння до різних трансформацій у німецько-, українсько- та російськомовних варіантах: *the neighbour's daughter – die Nachbarstochter – сусідська дівчина – соседская девчонка*. В оригіналі та німецькомовному перекладі бачимо *сусідська дочка* або *дочка сусідів*, а в українсько- та російськомовних – *сусідську дівчину* і *дівчинку* відповідно. На нашу думку, слово *дочка* не дає навіть орієнтовної інформації про вік людини, а от слово *дівчинка* тяжіє до раннього підліткового віку, що не зовсім підходить до змісту, адже читаємо в оригіналі, що ця дочка говорить зі своїм хлопцем.

(Eng) *Nikolai, bent with arthritis, grey-skinned, vacant-eyed, dung to my husband's arm in tearless grief*. [15, с. 6].

(Deu.) *Nikolai klammerte sich, von seiner Arthritis gebeugt, fahl und mit leerem Blick in trännenlosem Schmerz am Arm meines Mannes fest* [14, с. 8].

(Укр.) *Микола, погнутий артритом, весь посивілий, з порожніми очима, в безслізному горі вчепився в руку моєму чоловікові* [3, с. 8].

(Рос.) *Скрюченный артритом Николай, с землистым лицом и безучастным взглядом, в безмолвном горе ухватился за руку моего мужа* [4, с. 9].

Зазначений приклад ілюструє вживання авторкою яскравих епітетів, які перекладачі зберегли в цільових мовах із тотожним чи максимально наближеним стилістичним забарвленням: *vacant-eyed – mit leerem Blick – з порожніми очима – с безучастным взглядом*. Приветрає увагу різне трактування у *grey-skinned – fahl – посивілий – с землистым лицом*. Лексема *fahl* у німецькій мові має значення *блідий, зблідлий*, що теоретично має подібне значення до оригіналу, бо *posirіti / pobіліti* описує однаковий стан людини. Проте в українському варіанті перекладач передає прикметник *grey-skinned* як *посивілий*, що змінює значення, адже сивина стосується зазвичай волосся, а не шкіри. Також є цікавим факт, що попри українське походження і знання української мови в романі власні назви (антропоніми) вживаються в російськомовних варіантах, наприклад *Nikolai*, а не *Mykola*, як мало б бути.

(Eng) *My father, however, is in great spirits. He has an intense, animated air. His hair, which is now quite silver and thin, has grown long and wispy at the back. His skin has colour and seems firmer; a bit freckled, as if he has been out in the garden. His eyes are bright* [15, с. 14].

(Deu.) *Vatter aber ist bester Laune. Er wirkt munter und lebhaft. Sein Haar, das jetzt ganz silbergrau und dünn ist, hängt ihm ziemlich lang in den Nacken. Seine Haut hat wieder Farbe bekommen und scheint straffer und etwas sommersprossiger, als hätte er sich draußen im Garten aufgehalten. Seine Augen strahlen* [14, с. 38].

(Рос.) *Однако отец был в прекрасном настроении. Вид у него был бодрый и живой. Волосы, ставшие теперь совсем седыми и тонкими, отросли и растрепались на затылке. Кожа потемнела, натянулась и немного покрылась веснушками: наверное, он выходил в сад. Глаза у отца горели* [4, с. 19].

(Укр.) *Батько, однак, у чудовому гуморі. Вигляд бадьорий, жвавий. Волосся, тепер геть сиве й тонке, віросло й куйовдиться на потилиці. Шкіра набула барви і, здавалось, зміцніла, вкрита ластовинням, наче він давно бував у садку. Очі сяють* [3, с. 26–27].

У цьому описі нас зацікавила кольористика – особливості передачі кольорів різними мовами: *silver – silbergrau – сивий – седой*. В оригіналі маємо *срібне волосся / посріблилося*, у німецькомовному варіанті перекладач стилістично підсилив епітет одночасно уточнивши значення за рахунок додавання *grau (сірий)*. Українсько- та російськомовні варіанти позбавлені срібного відтінку, але, на нашу думку, цілком відтворюють зміст.

(Eng) *My mother's garden, however, is still a refuge for birds and insects. The trees are heavy with fruit-not ripe yet, give you tummy-ache-and wasps and flies are already gorging themselves on the windfalls, while greedy finches feast on gnats, blackbirds dig for grubs and fat buzzing bumble-bees thrust themselves into the open labia of foxgloves. Roses pink and red battle it out with bindweed in the flower-beds* [15, с. 27].

(Deu.) *Mutters Garten jedoch ist noch immer ein Refugium für Insekten und Vögel. Die Bäume biegen sich unter der Last ihrer Früchte („Noch nicht reif, Nadia, da bekommst du Bauchschmerzen“), während Wespen und Fliegen sich schon am Fallobst gütlich tun, gefräßige Finken delectieren sich an den Mücken, Amseln picken nach Maden und dicke Hummeln summen um die Fingerhutblüten herum. Rote und rosa Rosen kämpfen gegen die das Bett überziehenden Ackerwinden an* [14, с. 88].

(Укр.) *Та мамин садок так само дає притулок пташкам і комахам. Дерева важкі від плодів – ще не стиглих, від них ще болить живіт, - і оси та мухи обжиряються на падалиці, поки ненажерливі зяблики бенкетують на мошкарі, дрозди*

риються за хробаками, а товсті дзизкучі джмелі протискаються в роззявлені губи наперстянок. Троянди рожево й червоно воюють на клумбах з березкою [3, с. 68].

(Рос.) *Но мамин сад по-прежнему служил приютом для птиц и насекомых. Деревья склонились под тяжестью плодов – еще зеленых, от них потом болит живот, – и оси вместе с мухами уже объедались паданцами, пока прожорливые зяблики лакомились мошками, черные дрозды откапывали личинок, а жирные, жужжащие имели протискивались в открытые губы наперстянок. На клумбах же розовые и красные розы сражались с вьюнком* [4, с. 35].

Цей опис містить різні художні засоби, що характеризує високу майстерність письменниці. Перекладачі однаково підійшли до відтворення авторських прийомів цільовими мовами: *not ripe yet – noch nicht reif – ще не стиглі – еще зеленые*, де *зелений та нестиглий* є ситуативними синонімами. У німецькомовному варіанті, як виняток, перекладач вживає прийом додавання з метою уточнення – *noch nicht reif, Nadia, da bekommst du Bauchschmerzen*. Також збережено стилістичне навантаження: *greedy / feast – gefräßig / delectieren sich – ненажерливий / обжиратися – прожорливий / объедаются* тощо.

Висновки. Таким чином, і письменник, і перекладач є творчими особистостями, які співдіють з метою створення цільового тексту як якісного продукту процесу перекладу. На індивідуальні риси як автора, так і перекладача впливає ряд різноманітних чинників, як то освіта, захоплення, вірування, коло спілкування, соціум тощо. Факти із життєпису обох часто допомагають науковцям виявити та пояснити риси ідіостилу, однак інколи такої інформації бракує. Чим краще письменник знається на деталях, які описує у своїх творах, тим яскравішою буде його художня мова. Те ж стосується і перекладача – чим краще він знається на вихідній і цільовій мовах і культурах, тим різноманітнішим і водночас точнішим буде переклад. Кожен перекладач як співавтор цільового тексту надає перекладу рис своєї індивідуальності – набір лексико-граматичних, лексико-стилістичних трансформацій тощо.

Підсумовуючи проаналізоване ми доходимо висновку, що художня мова М. Левицької доволі різноманітна та багата на яскраві описи. Однак, попри українське походження авторка послуговується у своєму романі, наприклад, російськомовними формами антропонімів. Слід відмітити високу якість іншомовних перекладів. Хоча й подекуди зустрічаються незначні

відходження від оригіналу у вигляді додавань чи опущень, проте це жодним чином не впливає ані на зміст, ані на загальну стилістику цільового тексту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. В Україні нарешті видали світовий бестселлер «Коротка історія тракторів по-українськи». URL: https://texty.org.ua/fragments/47060/V_Ukrajin_i_nareshti_vydaly_svitovuj_bestseller_Korotka-47060/
2. Іваницька М. Структура мовної особистості перекладача художньої літератури як інтердисциплінарна категорія. *Studia linguistica*. 2012. Випуск 6. С. 151–158.
3. Левицька М. Коротка історія тракторів по-українськи. К.: Темпора, 2013. 301 с.
4. Левицкая М. Краткая история тракторов по-украински. М.: Эксмо, 2006. 352 с.
5. Мазур О. Дослідження творчої особистості перекладача у світлі теорії контекстів. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Серія «Філологічні науки». 2011. Вип. 6. Ч. 2. С. 65–71.
6. Матвішин О. Художній переклад як особливий вид міжмовної та міжкультурної комунікації. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. Збірник наукових праць. 2013. Вип. 11. С. 232–237.
7. Науменко А. Складові індивідуального стилю перекладача як чинник, руйнуючий оригінал. *Наукові записки*. Серія «Філологічні науки» (мовознавство). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. Вип. 89 (1). С. 25–31.
8. Новикова М. Прекрасен наш союз. Литература – переводчик – жизнь. 1986. 225 с.
9. Ребрій О. Сучасні концепції творчості у перекладі. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
10. Самохина В. Современная англоязычная шутка. 2008. 356 с.
11. Ситченко А. Визначення індивідуального стилю письменника на основі структурування поняття. *Дивослово*. 2002. №5. С. 48–50.
12. Томнюк Л. Ідіостилі автора і перекладача як фактори впливу на переклад поезії буковини. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. 2020. Том 31 (70). № 3. Ч. 3. С. 28–33.
13. Шум О. Відтворення лексико-стилістичних домінант української художньої прози другої половини ХХ століття перекладачами-емігрантами: дис. к. філол. н.: 10.02.16. КНУ ім. Тараса Шевченка. Київ, 2015. 268 с.
14. Lewycka M. Kurze Geschichte des Traktors auf Ukrainisch. Roman. Premium, München 2006. 366 S.
15. Lewycka M. A Short History of Tractors in Ukrainian. Viking Press, 2005. 336 p.